USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **H. S.,** zastoupeného Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2009, č. j. OAM - 699/VL - 07 - K03 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 11. 2009, č. j. 32 Az 14/2009 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 5. 2009, č. j. OAM - 699/VL - 07 - K03 - 2008, nebyla stěžovateli k jeho žádosti udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně namítá, že žalovaný porušil § 3 a § 52 správního řádu ve spojení s porušením § 14 a § 14a zákona o azylu, jelikož nezjistil skutečný stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, jak ukládá § 3 správního řádu. Krajský soud se pak nevypořádal s tím, proč určité stěžovatelem navržené důkazy neprovedl; v důsledku toho je dle stěžovatele rozhodnutí nezákonné. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu opřel o skutečnost, že v České republice utrpěl vážný úraz očí a v zemi původu neexistuje pro něho dostupná zdravotní péče. Žádal proto o udělení humanitárního azylu, případně doplňkové ochrany. Soud tento argument odmítl s tím, že současný stav očí stěžovatele není příliš vážný, stěžovatel není ohrožen na životě a zdravotní stav mu nebrání v návratu do vlasti. Dle stěžovatele se však měl soud dále zabývat dostupností zdravotní péče v zemi původu, nikoli jen poukázat na nedostatečně závažný zdravotní stav stěžovatele.

Nezákonnost stěžovatel shledává také v možném porušení čl. 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“) ve spojení s čl. 1 odst. 2 Ústavy ČR. Stěžovatel upozorňuje na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva *D. proti Velké Británii*, podle něhož může být porušen čl. 3 Evropské úmluvy i v případě utrpení způsobeného špatným zdravotním stavem. V souvislosti s čl. 8 Evropské úmluvy stěžovatel poukazuje na skutečnost, že v České republice žijí jeho rodiče i sestra, na nichž je závislý.

Vadu řízení před žalovaným stěžovatel spatřuje ve zcela nedostatečném přístupu správního orgánu v otázce udělení humanitárního azylu (správní orgán vycházel při hodnocení zdravotního stavu jen z jedné zdravotní zprávy); domnívá se, že žalovaný překročil meze správního uvážení a krajský soud tuto vadu přehlédl s odkazem na správní uvážení.

S argumentem žalobce, že po nastoupení branné povinnosti v arménské armádě by nebyl brán zřetel na jeho zdravotní stav se dle stěžovatele soud dostatečně nevypořádal, když jej odmítl s tím, že úvaha je pouze hypotetická a ničím nepodložená.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje napadená správní i soudní rozhodnutí za zákonná a kasační stížnost považuje za nedůvodnou a jako takovou ji navrhuje zamítnout. Zopakoval základní úvahy, z nichž vycházel ve správním rozhodnutí, a zdůraznil, že se jednalo již o druhou stěžovatelovu žádost o mezinárodní ochranu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustné důvody, jež lze podle jejich obsahu podřadit ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel též splňuje podmínku povinného zastoupení advokátem ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. K tomu je třeba ještě poznamenat, že stěžovatel spolu s kasační stížností požádal též o ustanovení zástupce soudem a krajský soud mu usnesením ze dne 17. 12. 2009, č. j. 32 Az 14/2009 - 64, ustanovil zástupcem Mgr. Jana Urbana, advokáta, a zároveň ustanoveného zástupce vyzval k doplnění podané kasační stížnosti; cit. usnesení bylo stěžovateli z důvodů potíží při doručování doručeno až dne 2. 2. 2010. Ustanovený zástupce podal doplnění kasační stížnosti krajskému soudu dne 14. 1. 2010. Stěžovatel však v domnění, že se krajský soud jeho žádostí o ustanovení zástupce pro řízení nezabýval, udělil dne 11. 1. 2010 plnou moc k zastupování v řízení o kasační stížnosti Mgr. Bohdaně Novákové, advokátce; prostřednictvím zvolené zástupkyně podal stěžovatel soudu dne 13. 1. 2010 doplnění kasační stížnosti a vyjádřil přání být zastupován v řízení právě jí. Nejvyšší správní soud vzhledem k přání stěžovatele a k § 35 odst. 7 s. ř. s. jednal se zvolenou zástupkyní účastníka a k doplnění kasační stížnosti podané ustanoveným zástupcem nepřihlížel.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39,

publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně, (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svou stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatel v kasační stížnosti však žádné takové důvody neuvedl a Nejvyšší správní soud též důvody pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v řízení před krajským soudem žádná procesní pochybení neshledal. Stěžovatel uvedl, že soud ignoroval jeho žádost o provedení dokazování „zprávami ze země původu“, s touto námitkou Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit. Stěžovatel v žalobě uváděl, že žalovaný měl ve správním řízení doplnit skutková zjištění o zprávy o dostupnosti (oční) zdravotní péče v zemi původu, v řízení před soudem provedení žádných důkazů nenavrhoval (viz doplnění žaloby - č. l. 16 - replika žalobce - č. l. 30 - a protokol o ústním jednání), námitka tedy důvodná není. Důvod přijatelnosti kasační stížnosti uvedený pod bodem 4 Nejvyšší správní soud neshledal.

Stěžovatel svou námitku směřuje proti výroku žalovaného o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, přičemž se domnívá, že mu humanitární azyl měl být udělen i s ohledem na čl. 3 Evropské úmluvy. Krajský soud zcela správně připomněl, že o udělení humanitárního azylu žalovaný rozhoduje v režimu správního uvážení a role správních soudů při přezkumu takového rozhodnutí je omezená (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, a z 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38). Exces z mezí správního uvážení, který namítá stěžovatel, spočívající v nedostatku podkladů pro rozhodnutí, Nejvyšší správní soud obdobně jako krajský soud neshledal; žalovaný si pro rozhodnutí vyžádal zprávy o průběhu léčení stěžovatele a aktuálním stavu jeho očí (č. l. 83 - 88 a č. l. 78 - 81 správního spisu) a závěry zpráv hodnotil jako neohrožující stěžovatele na životě, tedy nikoliv jako důvody zvláštního zřetele hodné. Nejvyšší správní soud nemá za takové situace jak blíže hodnotit správní úvahu žalovaného.

Na námitku stěžovatele směřující k možnému porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále též „Evropská úmluva“)

dává též odpověď stávající judikatura Nejvyššího správního soudu; nutno však poznamenat, že správní soudy jsou oprávněny přezkoumávat zdravotní důvody pouze ve vztahu k pojmu „vážná újma“, resp. k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, nikoliv ve vztahu k rozhodnutí o humanitárním azylu (viz výše odkazované vývody o správním uvážení žalovaného). Otázce možného udělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů se obsáhle věnuje rozsudek Nejvyššího správního soudu z 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 88; závěry rozsudku zde Nejvyšší správní soud shrnul do konstatování, že *„žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (zde HIV/AIDS), může hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) [zákona o azylu] - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení - spočívající v tom, že mu v zemi původu nebude dostupná potřebná zdravotní péče. Výklad pojmu „vážná újma“ musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod“*. Rozsah uvedeného zákazu je dotvářen též judikatorní činností Evropského soudu pro lidská práva, který neshledal porušení čl. 3 mj. v případě stěžovatele nemocného schizofrenií (rozsudek z 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království,* stížnost č. 44599/98 nebo stěžovatelem odkazovaný rozsudek ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království,* stížnost č. 30240/96). Nejvyšší správní soud, aniž by jakkoliv zlehčoval míru stěžovatelových obtíží (stabilizovaný oční nález s pravděpodobnou zvýšenou citlivostí na sluneční světlo - viz č. l. 78 správního spisu), neshledal jeho případ natolik závažným, aby v něm bylo lze shledat porušení čl. 3 Evropské úmluvy.

Pokud stěžovatel namítá, že si žalovaný měl opatřit zprávy o stavu zdravotní péče v Arménii, aby jeho závěr o neudělení humanitárního azylu (nebo doplňkové ochrany) byl přezkoumatelný, lze s ním v obecné rovině souhlasit. Nicméně v jeho případě námitka důvodná není. Ve stěžovatelově případě totiž - při znalosti judikatury Evropského soudu pro lidská práva k porušení čl. 3 Evropské úmluvy extradicí do země původu - zprávy o jeho zdravotním stavu nezavdávaly důvod k domněnce, že by stěžovateli hrozila „vážná újma“ ve shora naznačeném významu. Žalovaný nebyl povinen zjišťovat podrobnější informace o systému a úrovni zdravotní péče v Arménii, opačný postup by bylo lze hodnotit spíše jako neodůvodněné protahování správního řízení, neboť by ze získaných informací stejně nebylo možno dospět k pro stěžovatele příznivějšímu závěru.

Konečně Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani kasační námitku týkající se možného ohrožení stěžovatele při návratu do Arménie z důvodu možného nástupu základní vojenské služby ve vztahu k jeho zhoršenému zdravotnímu stavu. Krajský soud stěžovatelovu námitku odmítl s tím, že možnost samotného nástupu základní vojenské služby stěžovatelem je natolik hypotetická (stěžovatel ve vlasti nebyl povolán ani k odvodu, ač se tam v inkriminovaném období nacházel; zároveň ze zpráv o zemi původu plyne, že branci jsou před nástupem služby zdravotně vyšetřeni), že nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu na danou námitku a pro úplnost odkazuje zejména na stěžovatelovo vyjádření v pohovoru k udělení žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 14. 4. 2009 (stěžovatel uvedl, že nikdy nebyl vojenskou správnou povolán k odvodu, dokonce ani poté, co sám v této záležitosti vojenskou správu kontaktoval; viz č. l. 64 - 67 správního spisu). K této problematice Nejvyšší správní soud ještě odkazuje na své rozhodnutí ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, v němž přijal tzv. test reálného rizika vážné újmy. Tím je nutno rozumět, *„že*

ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“ (op. cit. rozsudek sp. zn. 2 Azs 71/2006).

Námitkou tvrzeného porušení stěžovatelova práva na rodinný život (čl. 8 Evropské úmluvy) se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť ji stěžovatel neuplatnil v průběhu žalobního řízení. Nejedná se tedy o přípustnou kasační námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda
senátu